

КОММУНИСТНУУД ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГҮЕ ТОЛГОЙЛНО

Нийтийн адууна малые элбэг, эрхм шагнараг тэжээлд хатгах асуудал манай орон дотор Эдэ хоолой программы бэлдүүх гол шухала хэмжээндүү шийдэхэ хэзэ хувиң болоно гэж КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумий шийдэвэрүүд оо онсолон тэмдэглэгдэхэй гэсэн. Ушар нимгээ байгша ондо үбнэ болон малай бусад тэжээл бэлдэхгэе, ургаса хуралгэе эмхитэйгээр үнэргэхэ хэрэгтэ манай парти болон правительствэ ехэ анхараг хандуула байна. Ерэхэ үбнэжэглэн үедэ хэрэгтэй бүхы тэжээлы шаддал наа ехээр бэлдэхэ гэшэ энэ жэлдэ мал ажалай продуктуудыг үйлдэрихэ, бэлдэхэ, тусэбнэ дүүргэхэ хэрэгтэ шухала эрх нүхээл боложо үзэхэе гадна бүхы табан жэлэй тусэбэй дүүргэлтэдэ шухала нүлөө үзүүлэхэ байыенэ хайн ойлгонобди.

хажал нараар урид ороо. Ишээлхэдэ, коммунистууд В. В. Сыбеный звенэ илэри 25-да ногоо сабшажа хиллээн юн. Хэнэйшье мэдэ нээр, үбнэ хурала сагнай тоно богони ха юм даа. Багахан хожомдоо хадаа хамар хүдэлмэри унжагайрхала на-наха, сабиалангай ногоон, таримал ургамалууд модо-хиром, шүүшэ шэмээ гээхэ, тингэжэ шаанары эрид муу-даха байна. Гадна үбнэ абаха үсэд бороо хоодо орожо, гай-тайханар хаатуудга гэшэ. Энээнхэл уламжалан, бидэ энэ жэлдэ эртлээ хэмдн. Бүхы звенуудтай саг соогоо жэгдэ эмхитэйгээр үбнэ хуралгала эхилэхэ гэднэ аад, үннэй үзэгтэйдэ гэднэ боложо, хүдэе газарай ногоон ёшоор ургагай байна.

шэдэй толгойлдог звенууд түрүү хууриин түүлэ тэмсэе. Түрүүшнй арбан хоногой дунгөөр Даба Сырендоржэе ичинэй звенэ хоёрдохн ар-бан хоногой Намсарай Ду-гароничэй звенэ түрүү хуу-ри эзлээс хэн. Удаадахи ар-бан хоногуудта мүн эдэл звенууд түрүү хууриинуудаа бэлдэхэб.

Дурсагдаша звенуудта гурба гурбан коммунист-нуудтаа бүрддөн парти-на бүлэг байгуулагданхай. Шалдановой звенэдой Г. А. Зверев, Комиссаровой звенэ-дой В. Д. Дашеве партгур-портодоо хунгадан байна. Энэ бүлэгүүдэй гишүүд сут-таа хүдэлдэ хүдэлдэ дунда хоёрхалдэ үнэргэхэ. Шуха-нуудтаа коммунистуудаа хуураилан табиха асуудалда онсо анхараг хандуула-даа гэжэ тэмдэглэгдэй. Тин-гэжэ олонхи звенуудтаа пар-тиная, партино-комсомолой бүлэгүүдэе эмхидхэхэ арга ол-доо. Гадна звенэ даагуулагч мүн лэ олон коммунистууд томилогдон байна.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕ
СССР-эй МИНИСТРУУДЭЙ СОВЕ

(Түгсэхэл. Эхниншэ 1-дэхи ноурта)

Дэды ба дунда медицин-скэ хургуулинуудай хурал-салай тусбуудта ба про-граммануудта эмхитэйгээр ороулахыг СССР-эй Дэды ба тусхай дунда хуралсалай министрствэдэ, СССР-эй Элүүррэе хамгаалгын ми-нистерствэдэ даалгагдаа. Тин-хэдэ хуралсалай үедэ ес-дэннэр болон хуралсалай болото бэлдэхыенэ хайна-руулаха явдал хараада абта-ха зэрэгтэй.

Хүдэлмэри байн хүнүүдэй эдүүр энхэе сахин хамгаал-ха ба үбнэнтэргэе хороохо хүдэлмэридэ хайн дүн туила-хан хүдөөгэй устасково боль-ничануудай, амбулаторинууд-ай, фельдшерско-акушер-скэ пунктуудай болон са-натори-профилакторинуудай медицинскэ хүдэлмэрилгшэдэ-тэ предпритиудай болон ор-ганизацинуудай жэл соо хээнэ хүдэлмэрин дунгуудар эдэ предпритиудай (организа-цинуудай) ба колхозуудай материална урмашуулгын жасаа шагнуудыг тэжээ-нэе совхозуудай ба хүдөө ажахын бусад предприти-нуудай, организацинуудай хүтэлбэрлэгшэдэ зүбөө-хэ, тэршэлэн колхозуудта дурдахаха эрхэ СССР-эй ми-нистерствонуд ба албан зур-гаануудта, союзна республи-кануудай Министруудэй Со-ведүүдтэ олгогдоо.

1983—1985 огуудта ла-жалтай түргэн ба хойшоулу-лашагй медицинскэ тула-ламжа үзүүлэлгын станцинуу-ды ба подстанцинууды оло-шооруулаха явдал хангахы-еи союзна республиканууд-ай Министруудэй Соведүүд-тэ даалгагдаа.

МУХАР-ТАЛЫН ПОЛИДО...

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Манай колхоз 1200 тонно силос дараха түсэбтэй мүн. Мүнөө дээрэ 1004 тонно силос дарагд байнабди. Ошондунгөө арга шадалыг энэ жэлэй ургасые хаража үзөөд байхдаа, манай кол-хоз үшөө зуу гаран тоноо силос дараха аргатай гэжэ хаанаб. Тингээлэе колхоз-ойнай үхэр мал бардам хүрэхэ тэнээлгэй үбэлжэхэ бай-на. Эдэе хоолой програм-мые бэлдүүлгэ эндээ—тэ-жээл бэлдүүлгэ энэ захтай юм даа. Энээндэ манай ажахы хубитаа ялал ороул-жа байна.—гээд хөөрөөгөө дүүргэс хэн.

Силос даралга дээрэ хоёр трактор талалгарагуй хүдэлгэднэ. Автомашинны жоошоод полиноо асархан ногоогоо түргэн буулгад лэ һөөргөө бусанд. Сило-сэй нүхэнэй дүүргэжэ, дээшэ гүбээтэдэ байхыенэ харахдаа, Н. Д. Соболев хөөрөөгөө үргэлжүүлэе.

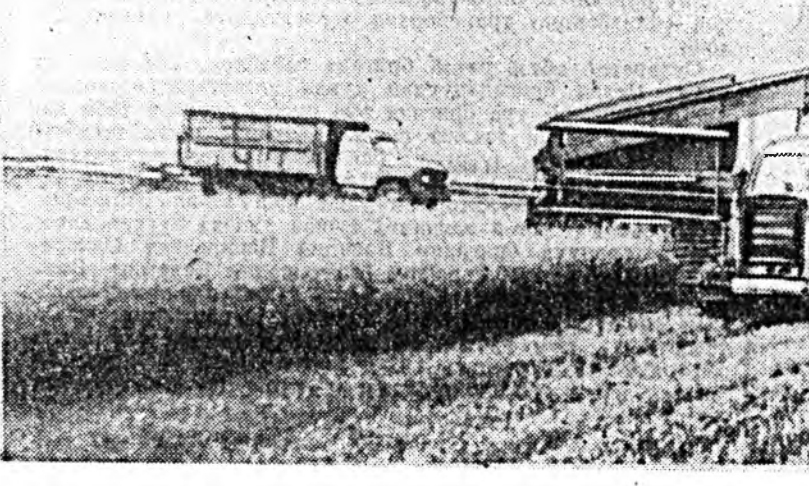
Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

ҮДЭРҮӨӨ ҮДЭРТЭ ЭРШЭТЭЙГЭЭР

Нютагуудай предприти, эмхи зургаануудай коллек-тивүүдые, тэршэлэн хүн зо-нинэ үбнэ тэжээл бэлдэхэдэ хабадуула талаар Сэл-лэтын районий арадай де-путатуудай Сэлэн-Дүүмын по-селство Соведэй, мүн Ка-банскын районий арадай де-путатуудай Кабанскын сель-скэ Советэй гарган үсэхэ-лэе Хялагтын районий За-рянска, Шара-Голой сель-скэ Соведүүд хайшаан тэм-жээб. Эдэ нютагуудай хүн зон ехэ багагүй, хүдшэн за-луугуй бутладаа гар хажуур бариха, косилкын ябахуйг налжа намгатай, болдоггүй газарай, хубаг ханабай за-хаархи, ой модной соор-хон ногоо сабшажа, ний-тийн адууна малда үбнэ тэ-жээл бэлдэхэе хүдэлмэри-дэ эршэтэйгээр хабаадал-сана.

Район дотороо үсэхэл гар-ган «Родина» колхозойкинд үбнэ бэлдэхэ түүшын үдэрөө эршэтэйгээр ажалла-на. Гүлэй мэдэгээр, эндэ 2250 тонно сенаж дараг-даа. Ингэжэ тус ажахы се-наж дараха түсөөбө хоёр да-хин үлүүлбэ. Үбнэ ноесэлхэ хүдэлмэри мүн лэ урагша-гтайгаар абуулагдана.

Силос даралга дээрэ хоёр трактор талалгарагуй хүдэлгэднэ. Автомашинны жоошоод полиноо асархан ногоогоо түргэн буулгад лэ һөөргөө бусанд. Сило-сэй нүхэнэй дүүргэжэ, дээшэ гүбээтэдэ байхыенэ харахдаа, Н. Д. Соболев хөөрөөгөө үргэлжүүлэе.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Тус ажахыда витамингай ногооний гурил гаргадаг хоёр агрегат хүдэлгэднэ. АВМ-1,5 түхээлй агрегатые нёндондой дунгөөр районий чемпион комсомолой гэшүүн Александр Максимов даа-даг юм. Тэрэнэй хүтэлбэ-рилдэг коллектив зуугаад тоноо шэмэтэ тэжээл бэлд-эхэд байна. Хоёрдохой агре-гадта Г. В. Пашков ахалаг-ша машинистээр хүдэлнэ.

Манай коллектив байгша ондо 1400 тонно витамингай ногооний гурил гар-гаша даабартай. Мүнөө тэ-жээл бэлдэхэе хажалынь дүүр-гэхэд байна. Энэ жэлдэ ургаса ялана хайн. Тингээлэе бүхэдэе 2600 тонно гурил татажа тушааха уялга абан-хайбди.— гэжэ Геннадий Васильевич бидэндэ хэлэс хэн.

Силос даралга дээрэ хоёр трактор талалгарагуй хүдэлгэднэ. Автомашинны жоошоод полиноо асархан ногоогоо түргэн буулгад лэ һөөргөө бусанд. Сило-сэй нүхэнэй дүүргэжэ, дээшэ гүбээтэдэ байхыенэ харахдаа, Н. Д. Соболев хөөрөөгөө үргэлжүүлэе.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

Удэшын аадарнаа боложо, үдэшын тейроон полинуудыг үдхэн буурал манан бур-хоожеринхэй байба. Тингэ-шье наань колхозинууд хү-дэлмэридөө яаранхай. ХХI партсээдын нэрэмжэтэ кол-хозой ахалгаша агроном Ни-колай Данилович Соболев «манан хэр түргээр тараха гэшэб», «тракторнууд шаб-дангуй абаха гэшэ гү» гэ-хэ мэтэ асуудалуудай наана сэлэхэнь зобоохон тухай хоорно.

А. МОЛОНОВ, манай шатна-башы корр.

ТАРЯА ХУРАЛГЭЕ ТҮГЭСЭЭБ

УУЛЗАЛГАНУДАЙ УРЯА

ЛЕНИНГРАД

АНАТОЛИИ КАРПОВ ТАРЯАШАДТА АЙЛШАЛБА

ОДЕССЭ

ТЕД ВЕД

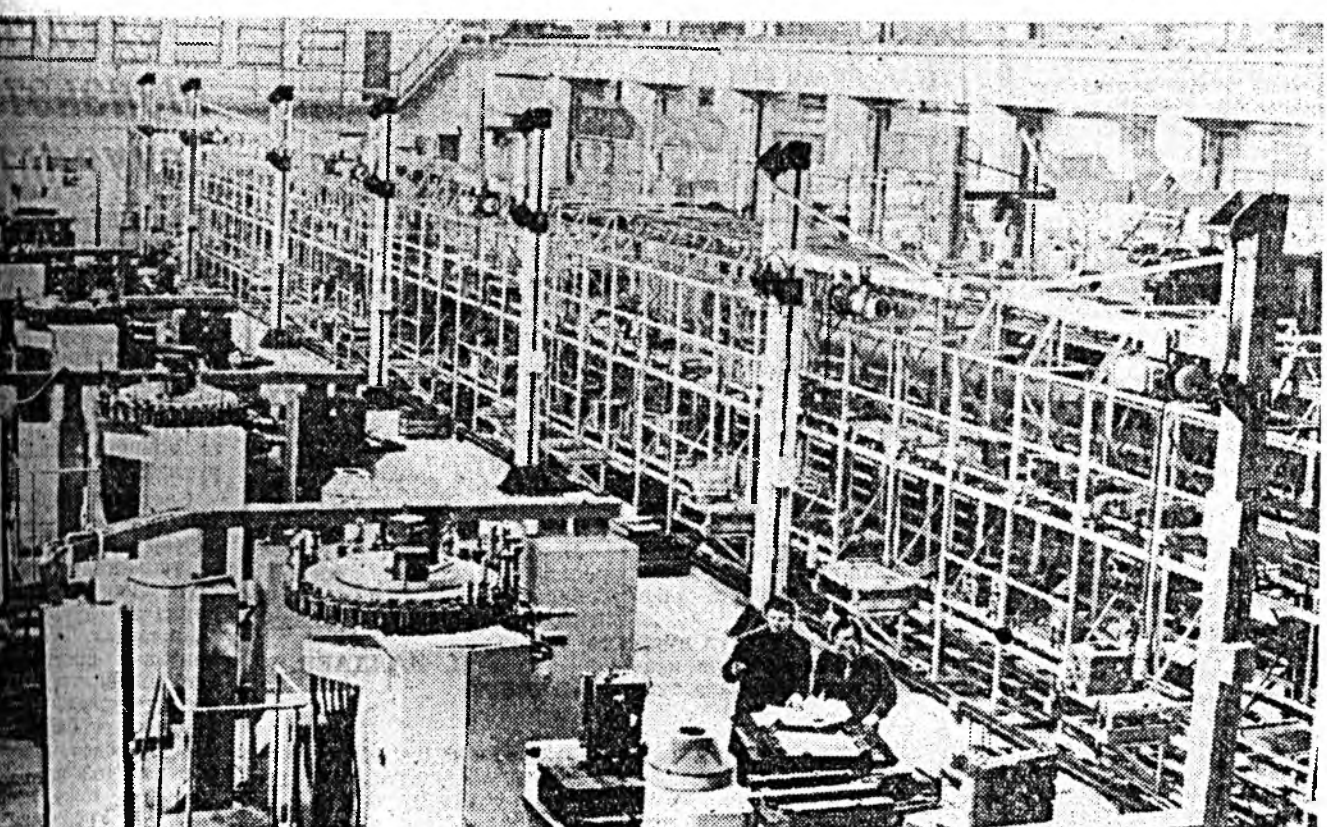
таатай зо байгуулангидхэ... социальн хүжээлтэй бшангүүдэ... лалгыгэ... элмэрилдэ... айдаа ба про... лалтын тэ... лань тэ... абуулдэ... ролдуудад... дүй хүтэ... дута, тэ... ба шон... гудта зор... даа тээг... олоор т... луунууд... одой үх... рэмхи зур... нернүүдэ... адар юр... гагууды... байгууд... гүсөөдэ... зургаад... одог үх... доод үх... даа тус... лан ба... ган ЗУРГААН жа... саада тэ (1966 оной 22-то) совет мэргэ-Газарыг тойрон нигэ-Космос-122) гэжэ... спутнигыг замбуули-дэр дамбаа замданын нэзэ харгад аппаратурыг «ниодэлик» холдоо дээр-нэзэ шанха доошоо шэрлү-дэгдэйн байха ёшотой шуу. Тингэхын тулада спутнигыг нэгэл хэм соонь саг үргэл-жэ тогтууртайгаар нинд-хүүхдэ хэрэгтэй болодог. Тинхэ зуураа спутник өөрөө өөрыгөө элентрын элшэ хү-сөөр хангадаг, тэрэнэй на-ранда шаргадаг талын Наранай элшэ туяагай тодо-сотой байха ёшотой.

МБУУЛИНАЙ БСЕРВАТОРИ

АН ЗУРГААН жа... саада тэ (1966 оной 22-то) совет мэргэ-Газарыг тойрон нигэ-Космос-122) гэжэ... спутнигыг замбуули-дэр дамбаа замданын нэзэ харгад аппаратурыг «ниодэлик» холдоо дээр-нэзэ шанха доошоо шэрлү-дэгдэйн байха ёшотой шуу. Тингэхын тулада спутнигыг нэгэл хэм соонь саг үргэл-жэ тогтууртайгаар нинд-хүүхдэ хэрэгтэй болодог. Тинхэ зуураа спутник өөрөө өөрыгөө элентрын элшэ хү-сөөр хангадаг, тэрэнэй на-ранда шаргадаг талын Наранай элшэ туяагай тодо-сотой байха ёшотой.

МЕТЕОР: АЗАР РУУ ШЭРТЭНН НЮДЭН

гай уларил «Ме-теорудай» хайшан шөнжэлдэг тухай, нийд дүүргэдг үүр-гүхэй эндэ хэлэгдэ-нэ. Шанху совет спутни-гээр тейсөөр нинд-байда. Гэдээр СССР-д айныхыг чухала мэдээлнүүдэр хан-гэша. Хэвдэ гэдээр тэ газар-доод Гидрометеороло-са оршон байгаалин ажагалган талаар Гурэнэй комитетэй примтануудыг суглуу-бадаг, шөнжэлэн тайл-даг. Гол түбий спутни-г мэдээлнүүдыг шан-га талата «Метеоруудай» гэдээр бодотдор хайшан хараа нэм-гүй нинсэл хотолоо бозо газарта түбинз-суллуудан абалтай луудна, иин Хэвдэ ба Норильскнаа радио-дэ хэлхэ холбоогоор уруу манай юртэмсийн туйлай теле-дүрс дам-станд абтадаг байха. Метеорологин ба байгаалин хинан талын талаар СССР-эй комитетэй замбуули-стемэнүүдэй управле-мачалын Леон Алек-сандров хэлсээдэ се-мамае уриба. Манай «Метеорууд» халадын оршон байгаа-амарлагданан, хин агтгүй замбуулиной обсерваториунууд бо-лээш, гэжэ тэрэ хөө-мэй Эдэ обсерваториунууд

аргагүй орсо оньшон, элдэв инзын түхээрэлгэнүүдэр хангаданхай байдаг. «Метеоруудай» онсо илгээн юб гэжээ, юртэмсые бүхэдэйн нэзэ харгад аппаратурыг «ниодэлик» холдоо дээр-нэзэ шанха доошоо шэрлү-дэгдэйн байха ёшотой шуу. Тингэхын тулада спутнигыг нэгэл хэм соонь саг үргэл-жэ тогтууртайгаар нинд-хүүхдэ хэрэгтэй болодог. Тинхэ зуураа спутник өөрөө өөрыгөө элентрын элшэ хү-сөөр хангадаг, тэрэнэй на-ранда шаргадаг талын Наранай элшэ туяагай тодо-сотой байха ёшотой.

Замбуулиной АА САГАЙ УЛАРНЫЛЫ УРИДШАЛАН МЭДЭЛГЭ —Замбуулиной дайдаана хөгдэйн теле-хараса сагай уларнылы бунд нинд-ягтаар уридалан мэдээлэ тухайна, —гэдэ Александров хөөрөөгөө үргэлжэлүүлэ. —Ишээш, мүнөө метеоро-логууд арба хоноод байхада ямар уларил «боллох гэжэ» мнил 75 процентныг урид-шалан хэлхэ шадхаа бай-на. Сүүдэх урид сагай ула-рынылы шөнжэлэн мэдээлэ зууна арбан табан ушартан эдэ мэдээлнүүд уруу бай-даг. Атмосферын байдал тухай, үлгэлтэй ба бүрхэ тухай, мүн газарай ба океанай

Балтин далай дээрээ үлгэлэн лалын Нева мур-нэ урхасалыг лөөргэйн урдуулааа нэн. Тинхэдэйн ленинград болонон нүү-лэйн үер тухай замбуулиной шөнжэлэн уридалан хэлсээ-лэ мэдээлэл саг соонь нэр-гүлхэдэйн, горлохидто тухалаа бэлэй. Саг соогоо үгтэйн дохоо хадха хөдэй миллион түхэригэй сангэй материалына байгуууудыг абарха арга олгоо нэм шуу. Хэды шөнжэн ургаса аб-татах гэжэ «Метеоруудай» тулалмажаар тодорхой-лдогдог байна. Хайшан гэдэ ба гэхэдэ, замбуулиной дай-даа хэдэйн зурагууд поли дээрхи шинг нойтоной Нөөсэ Хэр зэргэб гэжэ сэнхээхэдэ туналдаг, тарилга хээ, мүн хүдөө ажахын бусад хүдээ-мэриундыг хээ эрчим бол-гоор тодорхойлоо хээлхэ гүд-дэр «Метеоруудай» бэл-хээрин болоод ороонийнай нэлхэн үргэн газар дээрхи тэжээлэй нөөсын байдал, сэнхээхэдэйн туналдаг гэжээ. «Метеорууд» замбуули-най «геологуудыг» болон-хой. Гэдэйн хэдын зурагуудыг шөнжээлхэдэ, эрэмдэт газарай нуруу дээр эртэ урда сагта вулканыудай тэ-лэрэн тэмдэгүүдэ өөборон байха юм. Харин эртэ урда сагай вулканыудай зарим руданыудай хэбээш сэхэ холбоотой шуу. Замбуули-ной дайдаана хэдэйн ма-дээсэл Мангышлак гэжэ ха-хад арал дээр нефтин шэ-нэ районүүдыг олоходон тухалаа нэн. Эдэ мэдээл-нүүдэй үндэсээр СССР-эй юрэ бусын геологическа карта зохиоо тобидалан, хэбээл-дэон байга. Манай туйлай ехэ, мүн ба-гахан юртэмсэ Газар тээшэ шэрлэн «Метеорай» нидэн үнхөөрөөл хээлхэдэйн аинд-дадаггүйл. Юрий АНДРЕЙТИ. (АПН).

Меторологин ба байгаалин хинан талын талаар СССР-эй комитетэй замбуули-стемэнүүдэй управле-мачалын Леон Алек-сандров хэлсээдэ се-мамае уриба. Манай «Метеорууд» халадын оршон байгаа-амарлагданан, хин агтгүй замбуулиной обсерваториунууд бо-лээш, гэжэ тэрэ хөө-мэй Эдэ обсерваториунууд

Саархан болохо шөн-гөбөр зүйлыг дорьбодуулан тусхай аргаар байлууддаг гурим энэ шөнэ онол ар-гын энэ үндэснийн боло-но, —гэдэ, бүлэг автор-нуудыг хэтэбэрлэгшэ, Ха-баровска политтехническа ин-ституудай профессорыг дааши А. Александров хэлсээ. —Бодото хэрэг дээр энэ ар-гын ниндэл хэдгэдэг байха. Дорьбодуулан болсорууддаг түхээрэлт саарна хэдэ-машиннын сөгтэтой стол дэ-

МОДО ЗӨӨДЭГ ВЕРТОЛЁТ

Вертолёдуудай тулалмажаар модо бэлдэхэ тур-шалга Хойто Кавказда дүүрбэ. АПН-ий корреспон-дент вертолёт дээрбэз репортаж хэнэ.

Дэгдэн ниндэдэг таймай-хан дээгүүрээ нэгэ дахин тү-хээрээлэ. Ми-8 Ляба мур-рэн тээшэ шөлгөн зур-рышаба. Уданшөгүи вер-толёт хоёр талаааа үд-хэн ой модоор ургаша-хан эгсэ ташалангуудай хо-рондуур гарахан уйтхан хэбшэл соо оробо. Газартаа радиогоор хөө-рлэдэнэ. Ниндээр нэгэ хэ-дэйн минутын үнхөөрөөл бай-хала модоной бригаднэй дуугархын дуулабанин «Ганад манай дээгүүр нинд-жэ абанат, баруун хажуу-рида нэбтэрүүлхэдэнь ажалай бүтээсэ хоёр-гурба • дахин дэсшэлэн байна.

Вертолётдай га-даа талын ханжуурга — тус-хай хажуургагай 45 метрэй түмэр аргамжа — доошоо буулгагдаба. Энээнис хэ-рэгүү таллааны харабал, үзүртэ хажуун шатгал-лан загашанай уга ооһор шөнгөр үзэгдэхэ байха. Тин-гээд «хажуургагад», үшөө минута болоод байхада: «Тэ-лээгдэ» гэйн команданууд дуудлаба. Тинхээрнэ ур-гажа хуунаан нэгэ модон най-габа, манай вертолёт тэрэ-хэн агшан зуура доошоо оро-ходол гээд, үсүүн дээрэ хүндэ шөгнүүр үргэйн штан-гит мэтээр, өдөө дугтаа-шаба. Тингээд лэ бидэ тү-мэр аргамжадаа нэгэ томо модо шатгаллаад, тэрэнэ буулгаха газар тээшэ шөг-лэн ниндэбэди. Ниндээсэ абхаада, «тээ-лээгдэ» гэшмэний ямар үд-хатайб гэжэ нэгэ пилот би-

дэндэ ойгуулажа үгэбэ. Энэ модые хөөрөөдэггүй, харин модоной зууурта багашаг хү-сэтэй бодос хээд, нимэ тээ-лэгээр үндэһынь таа та-тажархидга юм. Иимэ арга хэрэглэхэдэ юрхынхөөр модо унагаһанда орходоо хурагуй түргэн шуу. Хөөрөөдэж уна-гаахада болохо юм ааб даа, тээд модоной унахада саг-дуулинууд дарагдажа, гэмтэжэ, хоёрон байна. Нингээд лэ хүрэхэ газартаа хүржэ эрхэбди. Доромнай түхэрэн тээшэ талмайхан, хайшаашы 40—50 метр үр-гэнтэй. «Буулгалган» —гэ-жэ вилдоон захиралта хээ-дэ бортмеханик нэгэ кноп-ко даражархидга. Тингээд-дэнь хажуурга модоо таш-нахай шанха дээрнэ, хиндэ тогтошоо. Вертолётдай га-даа талын ханжуурга — тус-хай хажуургагай 45 метрэй түмэр аргамжа — доошоо буулгагдаба. Энээнис хэ-рэгүү таллааны харабал, үзүртэ хажуун шатгал-лан загашанай уга ооһор шөнгөр үзэгдэхэ байха. Тин-гээд «хажуургагад», үшөө минута болоод байхада: «Тэ-лээгдэ» гэйн команданууд дуудлаба. Тинхээрнэ ур-гажа хуунаан нэгэ модон най-габа, манай вертолёт тэрэ-хэн агшан зуура доошоо оро-ходол гээд, үсүүн дээрэ хүндэ шөгнүүр үргэйн штан-гит мэтээр, өдөө дугтаа-шаба. Тингээд лэ бидэ тү-мэр аргамжадаа нэгэ томо модо шатгаллаад, тэрэнэ буулгаха газар тээшэ шөг-лэн ниндэбэди. Ниндээсэ абхаада, «тээ-лээгдэ» гэшмэний ямар үд-хатайб гэжэ нэгэ пилот би-

ХАРТААБХА УРГАСАТАЙ

Туршалын талмай дээрэ Бо-лоруссийн Наукануудай ака-демийн эрэмтэдэй туршалаа хэлхэнэй нуулар хартабхын энэ өдөө муртэй урдагай. Энэнь нагтор байгаашы наа, «Олонк», «Тем», «Блорус-кий ранний гэжэ сортын хар-табхын урсаа 12—20 про-центээр дэсшэлэ. Энэ сор-тнудай хартабха эхэнхээ уршашыг урсаасаа тухайсаа дээшлүүлэн байга. Ороонто урдамлуудай шынэ урталыг идраруулахын тулада хэрээлэгдэе шэнэ бо-досыг эрэмтэдэй хартабхын гызар эдүүрихэдэ хайшан байна. Энэ бодос хара тар-наай, шынисын энэ үнэр уга болоторм урдуудай, тэрэний нахич, бороодо хэр-гүүдэдэгүй, буз болодоо бай-ба. Хартабхын мурт дээрэ тэрэний хэрээлэгдэе ашэ үр-шэ буршын наа эли боо байдаа нэн. Энэ дээрэ амга-данан «артабхын материалы» энэ урсаала хадга хартаб-хын олоор уршаа хэрээтэ зо-рюулаа шуу. Шэнэ бодос хэр-ээлэгдэе хартабха үшэнхээ дайрабодоггүй, талмайын он-шон аргаар эдүүрихэдэ та-тай хүнхэ болон байба. Эр-дэмтэдэй оруулан дайраха-нуудыг таршаш урталгай Но-нрихотойсөөр утгажа абхан байна.

Д. ПАТЬКО, ТАСС-ай корр. Минск. ШЭДИТЭ ПОЛИМЕРНУУД Газар доогуур уга дамжуу-лаан урдуудууд бусад сорон-нуудыг полимерээр гадарган ороогоо наа, эдэ сороннуудыг зайбарилханайшые, гушаад жэлдэ нэлэгнэһынь хэрэггүй гэжэ мэргэжэлтэд тоолоно. Во-допроовидыг жэлдэ өдөөлгө-лээ нэрэглэн хамгаалаа шэнэ аргыг Ригын политехническа институтдай ба «Союзполи-мер» гэжэ бүхэсөөнэй научо-уудадбэрн хэрээлээ эрэм-тэд ухалан зоогосоо. Сорон-нуудыг газар, доош тээшэнь нэгэн дорыг полимерээр ху-шаага хэрээлээ тэдээр зо-хиоон байна. Полимердэ шэнэ сороннуудыг эдөөхтэй бодосуд тэрэний металлгай бүхөр надуудад юм. Тин-гэхын тулада холбоогүй уршаа хэрэгтэй болодоггүй. Сородо нягтаан наладан хамгаал-лалтын пайкна халаадахада соронтоо нэгдэн бүридэш-дэг юм. Энэ хүдэмээр орой-доод нээ хэдхэн минута соо бүтээдэг байна. Сороннуудай муудангүй бай-ха болорын хэр байхн хүн-наидэ энэ технологи хамгаа-улаар хамгаашы ажаахаа шу-лаа хэрэгтэй бээ. Нимэ гурмаар газар доогуур тата-дан ямаршые сороннуудыг шынэ нойтоной жэбэрүүдэ аюулаа найдагтайгаар хам-гаалжа болохо юм. С. ШУНГИН, ТАСС-ай корр.

МОЛЕКУЛЭЭ УГТЭДЭГ ДОХЁО

Киноленткын, хлогой ут-анайн ба шэнгэн кри-сталлуудай хушаргалыг бо-лохо шадхаа препараты Ладкигай эрэмтэдэ зохион байгуулаа. Энэнь тогтууртай радикал гэжэ үг, ондоо-гоор хээлхэдэ, нэгэ холсол-дон ниндэлгээ нүгээлхэдэ хувиалангүйгээр шынэ оро-дог, химическа талаараа тогтууртай шанга бүрэ атомууд болоно. Уран хайнахай ба барим-тата кинолентнүүд муудан-гүй оройдоод 20 жэлдэ, үн-сэгэ лентнүүд арбанаа дээш бээ жэлдэ байдаг. Зүүр киноматериалуудыг бүтээх үедэ тэдэйн түүхэй эдэйн нэгэ хэдхэн грам препарат нэмжэрхэдэ лент-кын хушаргалын яна-лшыг удууруулдаг бай-на. Нимэ зүйл хлогонийг ут-ананда нэмэгдэйн байха. Тинхэдэйн гэрэл тувада, мүн халуунда утанын муу-

ХИЛЫН СААНАААА ЭРДЭМ ТЕХНИКЫН ЁНИН

БОЛГАРИЯ. Газарай түр-бэ урда эдүүригүүгээр тарнага хэлдэ селкисе Болгарин инженерүүд ухалан зохиоо. Мүнөө жэлдэ тур-шалга гараха тусхай тоото нийс селкэнүүд бүтээгдэхэ байна. Харин эрхэ жэлдэ шөнэ селкэнүүд олоор гар-гагдаг болохо юм.

Болгарин мэргэжэлтэд бе-тоний уян байлгыг дээш-лүүдэд, тэрэнэй хатуужан хуралгыг 30 шахуу дахин түргэдэг, цементы алма-дга химическ нэмэлтэ бо-досыг би болгобо. Энэ нэ-мэлтэ бодос бетоной бари-сантан хүрэхэдэ тэрэний галтануудтай, мүн 10 град-ус хүйгээдэ тэрэний шу-дха артаа олгодо. «Суран-зата заргы» барилдаа эхлэ-ба. Тэрэ харгыгаар пеш-лууд часай 400 километр туурд ябадаг болохо. Энэ хадха хүсэтэ электро-суран-зануудар байгуулагдаг 10 миллиметр зузаантай суран-зата миданай ашаар туй-лагдаг байна. ТОКИО. Шулуунай бу-тардаар ба дабрихгаар Японо хэмэл мрамор бү-тээгдэг болобо. Тэрэн га-заа талынгаа үнөөр, хатуу манараара юрын мраморнаа отго илгаггүй. Зүүр тэрэ-нээшэ гурба дахин хүнхэ ба бэлхэнээр мулн болсо-руулагдаг. Хэмэл мрам-ор шатадаггүй, химическ бодосуудаа бишхашыг эдүүдэдэггүй, шынэ нойтондо муудадэггүй. ОТАВА. Канадий ин-женериуд шэнэ түүхэйг вез-лөдөр ухалан зохиоо, тэр-энь туршалаа гаржа бай-хэнэ. Энэ машиннын хадын эгсэ ташаланууд өдөө га-раха, улан мурнүүд дээгүүр тармаха шадалтай. Долоо-тонно ашаа тээгээд, жалга ялхтай газараар час соо 30 километр туурд ябадаг юм. НЬЮ-ЙОРК. Углерод-ной утаныар хэон бүдэ нэгэ америк фирм нэгэ гар-габа. Тэрэн галда шатада-гүй, 900 градус температу-рада яадагшөгүи юм.

ФЕРМЭ, ТАРИАЛАНГАЙ ЛАЗЕР

Талды-Курганска областин «40 лет Октября» колхоз Казахстан соогоо диетическ мяха элбэг эхээр тушаадаг болобо. Мүнөө элдээ жэл буря гурба мянганнаа бага бэшэ тоноо нугалан мид-дээсэл Мангышлак гэжэ ха-хад арал дээр нефтин шэ-нэ районүүдыг олоходон тухалаа нэн. Эдэ мэдээл-нүүдэй үндэсээр СССР-эй юрэ бусын геологическа карта зохиоо тобидалан, хэбээл-дэон байга. Манай туйлай ехэ, мүн ба-гахан юртэмсэ Газар тээшэ шэрлэн «Метеорай» нидэн үнхөөрөөл хээлхэдэйн аинд-дадаггүйл. Юрий АНДРЕЙТИ. (АПН).

Узбекистанай бурндадэ ородог Каракалпай Автономий Совет Социале Республика СССР Союнай байгуулагда-наар 60 жэлэй оие эрхмээр утгахаа бэлдэхэ байна. Октябрьн революцийн иланан жэлдэ ларкалпугай ороодо 4 эхлн хургуу-лтай, тэндэ 200 хүүгд хурааг-дга. Мүнөө республика дотор 6 мянган студентнэй хурадаг университет, тус-хай хуралсаан 22 хургуули, юрнхыг хуралсаан 825 хургуули бии. Урдаш өрын үзэг, бэшгүүгэй байхан Каракалпайгаан Уран зохиолшодой хол-боо амжалтантайгаар хүдэдэг, хүжэм-шэд, уран зураашад, скульпторнууд ажааладаг, мүн арадай уран бүтээл хүжээлдэнхэй. Узбекистанай Наукануудай академин Каракалпайг финаналай бүридэдэ комплексо шөнжэлгэнүүдэй институт хүдэдэг. Геологин лабораторид Ус-тортын нефте-газ шөнжэлтэй хүдэмээр хөгздэг. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарна) млада наука хүдэмэрлэгшэ Д. И. Джума-бекова, лабораторие дааши, геолог-ическа минералогин эрэмэй кандидат Г. С. Саманов, ахалгыша лаборант В. А. Ми-рова. ТАСС-ай фотохронико.

